

Opetus- ja kulttuuriministeriö
perusopetus@minedu.fi

Tulevaisuuden perusopetus – valtakunnalliset tavoitteet ja tuntijako

Viite: Lausuntopyyntöne 27.2.2012, dnro 63/040/2011

Kiitämme ministeriötä lausuntopyynnöstä, koskien Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2012:6. Virkamiestyöryhmä ei esitä uusia tehtäviä opetuksen järjestäjille, mikä on perusteltu ratkaisu niin Pisa-tulosten kuin yleisen taloudellisen tilanteen valossa.

Haluamme kuitenkin kiinnittää työryhmän esityksen yhteydessä huomion seuraaviin asioihin:

Valinnaisuus tukee oppilaita

Esitykseen liittyvät huolestukset koskevat erityisesti valinnaisuuteen liittyviä ratkaisuja. Esityksessä valinnaisuus kaventuu. Valinnaisuus on sekä syrjäytymisen ehkäisyä että oman kiinnostuksensa jo löytäneiden oppilaiden tukemista. Peruskoulun tulee tukea erilaisia oppilaita.

Jos oppilaiden valinnanmahdollisuuksia lisättäisiin esimerkiksi yläkoulun pakollista ainesta vähentämällä ja samalla opetuksen järjestäjä voisi jonkin verran erikoistua opetustarjonnassaan, toteutettaisiin valinnaisuutta kustannustehokkaasti.

Työryhmä esittää kieliohjelman monipuolistamista ja valinnaisuuden lisäämistä irrottamalla A2- ja B2- kielet valinnaisista aineista ylimääräisiksi ja vapaaehtoisiksi aineiksi. A2- ja B2- kielten siirtäminen ylimääräisiksi tunneiksi saattaa vähentää niiden vetovoimaa ja samalla vähentää valinnaisuutta.

Työryhmä ehdottaa A2- ja B2-kielten rahoittamista kohdennetulla valtionavustuksella. Esitetyssä ratkaisussa ei ole esillä harvinaisten A1-kielten opetuksen tukemista. Valtionavustus olisi luonteeltaan erityisavustus opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 1705 / 44 § 1 momentilta. Raportin mukaan valtionavustuksissa omavastuu on yleensä noin 25 %.

Valtion erityisavustus on kannatettava, jos se tukee tarjonnan lisäämistä. Epäselväksi jää se, mitä rahoitusta omarahoitus voi olla ja miten se kohtelee erilaisia opetuksen järjestäjiä. Esimerkiksi eräiden yksityisten opetuksen järjestäjien saama kotikuntakorvaus on jo 10 % pienempi kuin muiden.

Erityisavustus on luonteeltaan harkinnanvaraista, mutta opetuksen- ja koulutuksen tulee aina olla suunnitelmallista ja pitkäjänteistä. Avustuksilla toteutettava opetus tukee byrokratian lisäämistä.

Opetuksen järjestäjällä on valtioneuvoston luvan mukainen tehtävä

Työryhmä esittää muutoksia opetuksen järjestämisluvan mukaan erityiseen maailmankatsomukseen ja erityiseen kasvatusopilliseen järjestelmään perustuvaan opetukseen (s. 14, 54).

Opetuksen järjestäjän lupaprosessissa on arvioitu kyseisen opetuksen tarve ja valtioneuvoston luvan mukaista tehtävää tulee pystyä toteuttamaan.

Oppilaaksi hakeutuminen perustuu aina oppilaan / tämän perheen omaan päätökseen vapaan hakeutumisoikeuden myötä. Siksi tässä yhteydessä tulisi paremmin huomioida esimerkiksi perustuslakivaliokunnan kirjaukset (PeVM 10/2002 vp).

Lausunnon keskeinen sisältö:

Esitykseen liittyvät huolestukset koskevat erityisesti valinnaisuuteen liittyviä ratkaisuja. Esityksessä valinnaisuus kaventuu, vaikka peruskoulun tulee nimenomaan tukea erilaisia oppilaita.

Jos oppilaiden valinnanmahdollisuuksia lisättäisiin esimerkiksi yläkoulun pakollista ainesta vähentämällä ja samalla opetuksen järjestäjä voisi jonkin verran erikoistua opetustarjonnassaan, toteutettaisiin valinnaisuutta kustannustehokkaasti.

Työryhmä ehdottaa A2- ja B2-kielten rahoittamista kohdennetulla valtionavustuksella. Esitetyssä ratkaisussa ei ole esillä harvinaisten A1-kielten opetuksen tukemista. Valtion erityisavustus on kannatettava, jos se tukee tarjonnan lisäämistä. Epäselväksi jää se, mitä rahoitusta omarahoitus voi olla ja miten se kohtelee erilaisia opetuksen järjestäjiä. Esimerkiksi eräiden yksityisten opetuksen järjestäjien saama kotikuntakorvaus on jo 10 % pienempi kuin muiden.

Opetuksen- ja koulutuksen tulee aina olla suunnitelmallista ja pitkäjänteistä, kuten myös rahoituksen. Avustuksilla toteutettava opetus tukee byrokratian lisäämistä.

Työryhmä esittää muutoksia opetuksen järjestämisluvan mukaan erityiseen maailmankatsomukseen ja erityiseen kasvatusopilliseen järjestelmään perustuvaan opetukseen.

Opetuksen järjestäjän lupaprosessissa on arvioitu kyseisen opetuksen tarve ja valtioneuvoston luvan mukaista tehtävää tulee pystyä toteuttamaan.

Oppilaaksi hakeutuminen perustuu aina oppilaan / tämän perheen omaan päätökseen vapaan hakeutumisoikeuden myötä. Siksi tässä yhteydessä tulisi paremmin huomioida esimerkiksi perustuslakivaliokunnan kirjaukset (PeVM 10/2002 vp).

Sivistystyönantajat ry

Minna-Marika Lindström
elinkeinopoliittinen asiantuntija